

41

KAZI SONUÇLARI TOPLANTISI 2. CİLT

T.C.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI

Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü

T.C.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü

41.
KAZI SONUÇLARI
TOPLANTISI
2. CİLT

17-21 HAZİRAN 2019
DİYARBAKIR

T.C. Kùltür ve Turizm Bakanlığı Yayın No: 3654/2
Kùltür Varlıkları ve Mùzeler Genel Mùdùrlùđù Yayın No: 187/2

YAYINA HAZIRLAYAN
Dr. Adil ÖZME

17-21 Haziran 2019 tarihlerinde gerçekleştirilen 41. Uluslararası Kazı,
Araştırma ve Arkeometri Sempozyumu, Diyarbakır Dicle Üniversitesi'nin
katkılarıyla gerçekleştirilmiştir.

Kapak ve Uygulama
Başak Kitap

e-ISSN: 2667-8845

Kapak Fotoğrafı : Prof. Dr. Vecihi Özkaya,
Körtik Tepe Kùltürü Uygarlığın İlk Yetkin Deneyimi

Not : Kazı raporları, dil ve yazım açısından Dr. Adil Özme tarafından denetlenmiştir.
Yayımlanan yazıların içeriğinden yazarları sorumludur.

Ankara 2020

41. ULUSLARARASI KAZI, ARAŞTIRMA VE ARKEOMETRİ SEMPOZYUMU BİLİM KURULU

SCIENTIFIC COMMITTEE OF 41TH INTERNATIONAL SYMPOSIUM OF EXCAVATIONS, SURVEYS AND ARCHAEOOMETRY

Prof. Dr. Vecihi ÖZKAYA	Dicle Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi Dekanı
Prof. Dr. Celal ŞİMŞEK	Laodikeia Kazı Başkanı
Prof. Dr. Douglas BAIRD	Boncuklu Höyük Kazı Başkanı
Prof. Dr. Havva İŞKAN İŞIK	Patara Kazı Başkanı
Prof. Dr. Annalisa POLOSA	Elaiussa Sebaste Kazısı Başkanı
Prof. Dr. Mehmet ÖNAL	Harran Kazı Başkanı
Prof. Dr. Nicholas D. CAHILL	Sardis Kazı Başkanı
Prof. Dr. İrfan YILDIZ	İçkale Artuklu Sarayı Kazı Başkanı
Prof. Dr. Engelbert WİNTER	Doliche Kazı Başkanı
Prof. Dr. Erhan ÖZTEPE	Alexandria Troas Kazı Başkanı
Prof. Dr. Marcella FRANGIPANE	Aslantepe Kazı Başkanı
Doç. Dr. Aytaç COŐKUN	Zerzevan Kalesi Kazı Başkanı

ULUSLARARASI KAZI, ARAŞTIRMA VE ARKEOMETRİ SEMPOZYUMU YAYIN KURALLARI

Göndereceğiniz bildiri metinlerinin aŐađıda belirtilen kurallara uygun olarak göndermesi, kitabın zamanında basımı ve kaliteli bir yayın hazırlanması açısından önem taşımaktadır. Bildirilerin yazımında kitaptaki sayfa düzeni esas alınarak;

- * Yazıların A4 kağıda, üstten 5.5 cm. alttan 5 cm. soldan 4.5 cm. sağdan 3 cm. lik bir boşluk bırakılarak, 10 punto ile, bir satır aralığı olacak şekilde, Times New Roman fontu ile en fazla 10 sayfa yazılmalı,
- * Başlık 14 punto, büyük harf ve bold olacak şekilde yazılmalı,
- * Bildiri sahiplerinin isimleri başlığın altında, sağ üstte yer almalı, alt alta sıralanmalı ve unvan kullanılmamalı,
- * Metinde ana başlıklar büyük harflerle ve italik, alt başlıklar, baş harfleri büyük ve italik olarak yazılmalı,
- * Metin içinde geçen yabancı sözcük ve terimler, örneğin "in-situ" italik olarak yazılmalı,
- * Metin içinde Milattan Önce gibi çok alışıl gelmiş kısaltmalar dışında kısaltma kullanılmamalı, Milattan Önce ve sonra kısaltması: M.Ö., M.S. Erken Tunç Çağı: ETÇ olarak kullanılmalıdır.
- * Bölge adlarının ilk harfleri, aynı şekilde yer, coğrafya ve kurum adlarının ilk harfleri büyük yazılmalıdır. Örneğin: Doğu Anadolu, Yakın Doğu, Avrupa, Akdeniz Bölgesi, Dicle Nehri, Ankara Üniversitesi, Türk Tarih Kurumu gibi.
- * Ölçü ve ağırlıklar m. cm. mm. lt. gr. şeklinde yazılmalı,
- * Dipnotlar metnin altında ve metin içinde numaraları belirtilerek, 8 puntoda yazılmalı,
- * Dipnot ve kaynakçada (bibliyografya) kitap ve dergi isimleri italik yazılmalı,
- * Harita, çizim ve resimler 15 adetten fazla olmamalı, fotoğraflar JPG veya TIFF olarak gönderilmeli, gönderilen resimlerin çözünürlüğünün en az 300 pixel/inch olmalı,
- * Çizimlere (Çizim: 1), resimlere (Resim: 1), haritalara (Harita: 1) olarak alt yazı yazılmalı ve kesinlikle levha sistemi kullanılmamalı,
- * Yayım için telif anlaşması gerektiren Googleearth gibi görseller kullanılmamalı,
- * Bildirilere, ilk sayfanın altında, dipnotlardan önce bütün yazarların mutlaka isim, unvan, e-mail ve yazıŐma adresi yazılmalıdır.

Yayınlanacak bildiri sayısının artması, kitapların zamanında basımını güçleŐtirdiđinden, bildirilerinizin sempozyum sırasında teslim edilmesi ya da en geç 1 Ağustos tarihine kadar, yayinlar@ktb.gov.tr e-mail adresine gönderilmesi gerekmektedir.

Yayın kurallarına uymayan ve geç gönderilen bildiriler kesinlikle yayınlanmayacaktır.

PUBLICATION INSTRUCTIONS

The papers presented in the International Symposium of Excavations, Surveys and Archaeometry will be published as before.

In order to complete a high-quality print in time, we kindly request you to send the paper texts in the format specified below:

1. Texts should be written in 10 pages on A4 paper, with Times New Roman and 10 type size within a space of 13.5x19 cm. Line spacing should be 10 points.
2. Heading should be written in bold with 14 typesize and with 14 points of line space. Main headings should be written with capitals, sub-headings with lower letters. Both types of headings should be written in italics.
3. Footnotes should be placed at the bottom of the pages, with their numbers indicated in the text. Footnote texts should be written with 8 type size and line space of 8 points.
4. Book and periodical titles in the footnotes and bibliography should be written in italics.
5. Total number of drawings and photos should not exceed 15. Photos should be either in JPG or TIFF format with at least 300 dpi solution and sent in a separate file.
6. Captions should be added to drawings (Drawing:), photos (Photo:) and maps (Map:). Plate system should not be used.
7. Authors must indicate their names, titles and contact information in their papers.
8. Digital text of the paper should be added to the print-out and both texts should be identical. Otherwise the digital version will be considered default.

As sudden accumulation of papers makes it difficult to complete printing in time, papers should either be submitted during the symposium or sent to yayinlar@ktb.gov.tr until the 1st of August.

The papers that fail to comply with those instructions or that are sent after the deadline will not be published on no account.

İÇİNDEKİLER

Douglas BAIRD, Gökhan MUSTAFAOĞLU, Andrew FAIRBAIRN 2018 Yılı Boncuklu Höyük Kazısı	1
Elif Tül TULUNAY, Müjde PEKER, Daniş BAYKAN, Dinçer Savaş LENGER, Mustafa BİLGİN, Ceren BAYKAN Nif (Olympos) Dağı Araştırma ve Kazı Projesi: 2018 Yılı Kazısı	11
E. Emine NAZA DÖNMEZ, Şeyda ALGAÇ, Tolga AYDIN Amasya Harşena Kalesi ve Kızlar Sarayı Kazısı 2018 Dönemi Çalışmaları	33
Engin AKDENİZ, Rafet DİNÇ 2018 Yılı Thyateira ve Hastane Höyüğü Kazıları	51
Erkan KONYAR, Bülent GENÇ, Can AVCI, Armağan TAN Eski Van Şehri, Kalesi ve Höyüğü 2018	65
Erksin GÜLEÇ, Ayşen AÇIKKOL YILDIRIM, İsmail BAYKARA, Yarenkür ALKAN 2018 Yılı Uçağızlı Mağarası Kazısı	85
Ersin ÇELİKBAŞ, Vedat KELEŞ, Hasan BUYRUK, Mevlüt ELİÜŞÜK, Ercan VERİM Hadrianoupolis 2018 Çalışmaları	95
Eşref ABAY, Fulya DEDEOĞLU, Gürkan ERGÜN, Şerife ÇAKAR, Muhip ÇARKI Beycesultan Höyüğü 2018 Yılı Kazı Çalışmaları	113
Faris DEMİR Aigeai Kazısı 2017-2018	135
Fatih ERHAN, Nedim DERVİŞOĞLU Magarsus Kazısı 2018 Yılı Çalışmaları	147
Felix PIRSON, Ercan ERKUL, Stefan FEUSER, Bernhard LUDWIG, Ulrich MANIA, Rebekka MECKING, Katja PIESKER, Wolfgang RABEL, Seçil TEZER ALTAY, İhsan YENEROĞLU Pergamon – 2018 Yılı Çalışmaları Raporu	159
Fulya DEDEOĞLU, H. Hüseyin BAYSAL, Erim KONAKÇI, Ali OZAN, Bora TEMÜR, Aydın CURA, Ayşen ÇELEBİ, Ferhat ERİKAN Ekşi Höyük 2017-2018 Yılları Arkeolojik Kazı Çalışmaları	175

Göksel SAZCI, Meral BAŞARAN MUTLU Maydos Kilise-tepe Höyüğü Kazıları 2018 Sezonu Çalışmaları	191
Grazia SEMERARO Phrygia Hierapolis'i (Pamukkale) 2017- 2018 Yılı Kazı ve Restorasyon Çalışmaları	203
Gülgün KÖROĞLU Balatlar Kilise Kazısı 2018 Yılı Çalışmaları	227
Gülriiz KOZBE, Akarcan GÜNGÖR Gaziantep Doğanpınar Barajı/Dede Harabeleri 2018 Kurtarma Kazıları ve Kapanış Raporu (2016-2018)	241
Gürcan POLAT, Yasemin POLAT, Kahraman YAĞIZ, Seçil ÇOKOĞULLU, Evren AÇAR Ecem BAYSU, Ertuğrul KIRAÇ, Melis ÇOBANOĞULLARI, İlayda ÜRÜN Antandros 2017-2018 Yılı Kazıları	259
Halil TEKİN Domuztepe 2018 Kazılarının İlk Ön Raporu	277
Halime HÜRYILMAZ Gökçeada-Yenibademli Höyük 2018 Yılı Kazıları	293
Hamza EKMEK, Ahmet MERCAN, F. Güliden EKMEK, Ali GÜNEY İnönü Mağarası 2018 Yılı Kazı Çalışmaları	309
Harun TAŞKIRAN, Kadriye ÖZÇELİK, Gizem KARTAL, Yavuz AYDIN, Eşref ERBİL M. Beray KÖSEM, Göknur KARAHAN 2018 Yılı Karain Mağarası Kazıları	331
Hatice PAMİR, Işıl IŞIKLIKAYA LAUBSCHER, Ayşe BELGİN HENRY Antakya Hipodrom ve Çevresi Kazıları 2018 Yılı Çalışmaları	349
Hatice PAMİR, Nalan YASTI Epiphaneia (Erzin) 2018 İlk Sonuçları	371
Havva İŞKAN IŞIK Patara 2018 Kazı ve Restorasyon Çalışmaları	395
Hayat ERKANAL, Ayşegül AYKURT, Kadir BOYÜKULUSOY, İrfan TUĞCU, Ourania KOUKA Michaela REINFELD, Joseph Ian BOYCE, Nicholas RIDDICK, Vasif ŞAHOĞLU Liman Tepe 2018 Yılı Kara ve Su Altı Kazıları	417

VIII

Helga BUMKE, Hüseyin CEVİZOĞLU, Elgin von GAISBERG, Aylin TANRIÖVER Didyma 2018.....	441
Hüseyin Murat ÖZGEN, Mehmet Rifat AKBULUT, Bünyat Burak AYKANAT, Ali ÖZTÜRK Ertunç DENKTAŞ Adramytteion (Ören) 2018 Kazı ve Onarım Çalışmaları.....	461
Hüseyin Sabri ALANYALI, Serap ERKOÇ Side 2018 Yılı Çalışmaları.....	485
İşık ADAK ADIBELLİ Kırşehir Kale Höyük 2018 Yılı Çalışmaları.....	503
İlknur ÖZGEN, Efsane GÜVENÇ, Saadet KAYMAZ Hacımusalar, 2018	521
İrfan Deniz YAMAN, Cevdet Merih EREK, İraz Aslı YAMAN Elbistan Keçe Mağarası Kazıları-2018.....	537
İsmail AYTAÇ Harput İç Kale Kazıları 2018 Yılı Çalışmaları	553
İsmail AYTAÇ 2017 Yılı Harput İç Kale Kazıları.....	573
Erol USLU, İsmail BAYKARA, Berkay DİNÇER, Serkan ŞAHİN, Esin ÜNAL Gürgürbaba Tepesi Kazısı-2018	591
İsmail ÖZER, Ali ATMACA, Mehmet SAĞIR, İsmail BAYKARA, Berkay DİNÇER, Başak KOCA ÖZER, Serkan ŞAHİN, Manolya TÜKEL, Ece EREN, Öznur GÜLHAN, Ayşegül ÖZDEMİR 2018 Yılı İnkaya Kazısı	603
Jeroen POBLOME, Piraye HACIGÜZELLER Sagalassos Antik Kenti'nde 2018 Yılı Kazı, Restorasyon ve Malzeme Çalışmaları.....	619

2018 YILI KARAIN MAĞARASI KAZILARI

Harun TAŞKIRAN*
Kadriye ÖZÇELİK
Gizem KARTAL
Yavuz AYDIN
Eşref ERBİL
M. Beray KÖSEM
Göknur KARAHAN

1. GİRİŞ

2018 yılı Karain Mağarası arkeolojik kazıları, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü'nün izinleri ve ödeneğiyle, ayrıca Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dekanlığı ve Türk Tarih Kurumu'nun maddi katkılarıyla 09.07.2018 tarihinde başlamış ve 17.08.2018 tarihinde sona ermiştir¹. Kazı çalışmalarına başlamadan önce kazı

* Prof. Dr. Harun TAŞKIRAN, Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Arkeoloji Bölümü, Tarih Öncesi Arkeolojisi Anabilim Dalı, 06100-Sıhhiye, Ankara/TÜRKİYE.

Prof. Dr. Kadriye ÖZÇELİK, Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih- Coğrafya Fakültesi, Arkeoloji Bölümü, Tarih Öncesi Arkeolojisi Anabilim Dalı, 06100-Sıhhiye, Ankara/TÜRKİYE.

Dr. Öğr. Üyesi Gizem KARTAL, Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Arkeoloji Bölümü, Tarih Öncesi Arkeolojisi Anabilim Dalı, 06100-Sıhhiye, Ankara/TÜRKİYE.

Arş. Gör. Dr. Yavuz AYDIN, Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Arkeoloji Bölümü, Tarih Öncesi Arkeolojisi Anabilim Dalı, Sıhhiye Ankara/TÜRKİYE.

Arş. Gör. Eşref ERBİL, Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Arkeoloji Bölümü, Tarih Öncesi Arkeolojisi Anabilim Dalı, Sıhhiye Ankara/TÜRKİYE.

Öğr. Gör. Dr. M. Beray KÖSEM, Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Arkeoloji Bölümü, Tarih Öncesi Arkeolojisi Anabilim Dalı, 06100-Sıhhiye, Ankara/TÜRKİYE.

Arş. Gör. Göknur KARAHAN, Ardahan Üniversitesi, İnsani Bilimler ve Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü, Prehistorya Anabilim Dalı, Ardahan/TÜRKİYE.

¹ Yazarların dışında, kazılarımıza; Doç. Dr. Adnan Baysal (Trakya Üniversitesi), Dr. Öğr. Üyesi Serdar Mayda (Ege Üniversitesi), Dr. Öğr. Üyesi Emma Baysal (Trakya Üniversitesi), Dr. Ceren Kabukçu (Liverpool Üniversitesi), Arkeologlar; E. Koray Sarıoğlu, Çiğdem Şahin (A.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Lisansüstü Öğrencileri), Güngör Özçelik, Hilal Toruk; Öğrenciler Murat Mutlu, Gökhan Bekleviş, Yunus Emre Sevindik, Hayriye Ceren Cemali, Alperen Kaan Selek, Başak Erikli, Cemile Amaç, Elif Buse Eraslan, Gülbahar Gacıoğlu, İmran Şahin, Keriman Güneş, Nurgül Abut, Tayfun Altata, Uhde Börçek, Umutcan Bacaksız, Yağızalp Türker, Tahir Bayram, Hafız Mustafa Demir katılmışlardır. T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı'nı Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü, İstanbul Arkeoloji Müzeleri Müdürlüğü'nden Antropolog Gökhan Yıldırım temsil etmiştir.. 2018 yılı kazılarımızda adı geçen tüm heyet üyeleri, öğrenciler ve Kültür ve Turizm Bakanlığı temsilcisine özverili çalışmalarından ötürü teşekkürlerimizi bir borç biliyoruz.

evi ve çevresi ile kazı evi depolarının temizlenmesi gerçekleştirilmiştir. 2018 yılında kazı ekibinden kazı başkanı ve 1 asistanın akrep tarafından sokulması nedeniyle belirli aralıklarla, kazı evi, kazı evi deposu ve çevresi çeşitli zararlı böcek ve sineklere karşı ilaçlanmıştır. Daha sonra "B" ve "E" gözlerinde 2018 yılı kazı sezonu sonunda kazı alanlarının üzerine kapatılmış olan siyah pol-yester örtüler kaldırılmış, kazı alanı ve çevresinin temizliği gerçekleştirilerek kazıya hazır hale getirilmişlerdir. Karain Mağarası 2018 yılı kazı çalışmaları 10.07.2018 tarihi itibarıyla başlamış olup, çalışmalar her zaman olduğu gibi mağaranın "E" ve "B" gözlerinde gerçekleştirilmiştir.

2. "E" GÖZÜ KAZISI

Karain Mağarası E gözü 2018 yılı kazılarında toplam 17 plankarede çalışılmıştır (Çizim: 1). Söz konusu plankarelerde kazılmış olan 4 arkeolojik seviyede 3 farklı jeolojik birim ile karşılaşmıştır. 2018 yılında kazısı gerçekleştirilen plankarelere ait arkeolojik ve jeolojik seviyeler ile bunların başlangıç ve bitiş kotları Tablo 1'de görülmektedir (Tablo:1).

Tablo 1: 2018 yılı Karain E gözü kazılan plankare ve seviye bilgileri.

Plankare	Arkeolojik Seviye (AH)	Jeolojik Seviye (GH)	Başlangıç Kotu (m.)	Bitiş Kotu (m.)
E 15	48, 49	IV.1 / IV.2 / IV.3	-9.90	-10.10
E 16	48, 49	IV.2 / IV.3	-9.90	-10.10
E 17	48	IV.1 / IV.2	-9.90	-10.00
E 18	46, 47, 48	IV.1 / IV.2 / IV.3	-9.70	-10.00
F 15	48	IV.1 / IV.2	-9.90	-10.00
F 16	48, 49	IV.2 / IV.3	-9.90	-10.10
F 17	48	IV.1 / IV.2 / IV.3	-9.90	-10.00
F 18	48	IV.1 / IV.2 / IV.3	-9.90	-10.00
F 19	48	IV.1 / IV.2 / IV.3	-9.90	-10.00
G 15	48	IV.2	-9.90	-10.00
G 16	48	IV.2	-9.90	-10.00
G 17	48	IV.2 / IV.3	-9.90	-10.00
G 18	48	IV.2 / IV.3	-9.90	-10.00
H 15	48	IV.2	-9.90	-10.00
H 16	48	IV.2	-9.90	-10.00
H 17	48	IV.2	-9.90	-10.00
H 18	48	IV.1 / IV.2 / IV.3	-9.90	-10.00

2018 yılı E gözü kazıları 2017 yılı kazı sezonunda olduğu gibi² ana dolgu üzerinde yer alan plankarelerde gerçekleştirilmiştir. Kazı çalışmaları yatay planda gerçekleştirilmiş olup 2017 yılı buluntu dağılımı da göz önünde bulundurularak mekânsal analizlerin gerçekleştirilmesi amaçlanmıştır. 2018 yılı kazıları H 17 plankaresi 48. arkeolojik seviyenin kazısı ile başlamış olup kazılar esnasında karşılaşılan jeolojik birimler IV.1, IV.2 ve IV.3'dür. Söz konusu birimlerin tümü Orta Paleolitik Dönemin Proto-Charentian kültürüne ait yontmataş buluntuların yanında çeşitli faunal kalıntılar da sunmuştur.

IV.1 jeolojik birimi, Karain E gözü stratigrafisi içerisinde belki de ayrımı net yapılabilen seviyelerden bir tanesidir. İsmail Kılıç Kökten'in fil katı olarak isimlendirmiş olduğu seviye, geçmiş yıllardaki kazılardan da bilindiği üzere büyük boyutlu ve ılıman memeli faunasına ait kalıntıların ele geçirilmiş olduğu bir seviyedir³. Bu birime ait sedimanlar açık krem renkli olup yer yer siyahımsı ve konkresyonlu yapıdadır. Bununla birlikte ana dolgu içerisinde IV.1 sedimanları yer yer farklı özellikler gösterebilmektedir. Bu durum özellikle E17, E18 ve F18 plankarelerinin yer aldığı kuzeybatı kısımda izlenmektedir. Söz konusu alanlarda IV.1 sedimanları oldukça sert yapıda olup bu alanlarda çekiç-keski yardımıyla çalışılmıştır. Bu duruma, özellikle Karain E gözünün pek çok seviyesinde sıklıkla rastlanan lokal kalsitik oluşumların sebep olduğu anlaşılmaktadır.

2018 yılında kazısı gerçekleştirilen bir diğer birim olan IV.2 renk ve doku olarak üzerinde yer alan IV.1 birimine oldukça benzemektedir. Geçmiş yıllardaki kazı çalışmalarında söz konusu birimlerin birbirinden ayrılmasını sağlayan en büyük kıstas IV.1 biriminde sıklıkla rastlanan siyahımsı konkresyon ve kalsit kuşakları⁴. Bununla birlikte 2018 yılı kazılarında gözlemlenen IV.1'in yer yer farklı özellikler göstermesi, bu birimin IV.2 ile ayrımının yapılmasını güçleştirmiştir. Bu sebepten dolayı 2018 yılı kazılarında çalışılan plankarelerin bir kısmında, bahsetmiş olduğumuz benzerliklerden dolayı IV.2 sedimanları IV.1 ile bir arada ele geçmiştir. IV.2, ana dolgu boyunca bazı alanlarda kısmen sert bir yapıda olmakla birlikte karakteristik olarak genelde yumuşak bir görünüm sergilemektedir. 2018 yılı çalışmalarında IV.2 biriminin net bir şekilde görülebildiği alan G15-16 ve H15-17 olmak üzere 5 plankareden oluşmaktadır. Bunun dışında 7 plankarede yani E15, E17-18, F15 ve F17-19 plankarelerinde IV.2 ve IV.1 sedimanları bir arada kazılmış ve toplanmıştır.

² Taşkiran *ve diğ.*, 2019:297.

³ Kökten, 1957: 47; Taşkiran *ve diğ.*, 2018: 289-290.

⁴ Taşkiran *ve diğ.*, 2018:296.

E gözü 2018 yılı kazılarında yoğunlukla çalışılan jeolojik birimlerden bir diğeri ise IV.3'dür. Oldukça yumuşak bir yapıya sahip olan IV.3 birimi E15-16, E18, F16-19, G17-18 ve H18 olmak üzere toplam 10 plankarede kazılmıştır. Söz konusu birim turuncumsu kahverengi görünümüyle daha açık renkli olan IV.2'den ayrılmasına rağmen ana dolgu üzerindeki bazı alanlarda iç içe geçmiş bir vaziyette gözlemlenmiştir. Bunun sebebi, yatay düzlemde IV.2 ve IV.3 sınırında kalan yoğun taş döküntü ve aynı zamanda kuzeye doğru özellikle 5 plankarede ortaya çıkan taş döşeli alandır.

2.1. "E" Gözü Yontmataş Endüstri Buluntuları

2018 yılı E gözü kazılarında 3 farklı jeolojik birimde çalışılmıştır. IV.1, IV.2 ve IV.3 olarak isimlendirilmiş olan birimlerin tümü, yontmataş tekno-tipolojisi bakımından Karain Orta Paleolitiğinin Proto-Charentian evresine ait buluntular sunmuştur. Buluntular içerisinde en yoğun grup kenar kazıyıcılarıdır (Çizim 3: 1-7). Bunlar hem taşmalık kalınlığı hem de düzelti teknolojisi açısından Charentian'ın erken evresine işaret eden parçalardır. Kenar kazıyıcılar dışında diğer alet tipleri arasında yine kalın taşmalıklar üzerine yapılmış uçlar (Çizim 4: 1-5), çontuklular, dişlemeliler (Çizim 5: 2-4) ve düzelti yongalar dikkat çekmektedir. Aletler dışında herhangi bir düzelti taşımayan yongalar ve yontmataş üretimine işaret eden yongalama artıkları sıklıkla karşılaşılan unsurlardır. Yine yontmataş endüstrinin önemli unsurlarından birisi olan vurgaçlara ait örnekler de tespit edilmiştir. 2018 yılı kazılarında tespit edilmiş olan 4 adet vurgacın 3 tanesinin tek bir plankareden (E16) ele geçirilmiş olması da dikkat çekici bir durumdur. Yontmataş endüstri öğeleri içerisinde görülen bir diğer parça ise 2017 yılı kazılarında da örneklerine rastlanan ve hammaddesi kalker olan küçük bir kıyıcıdır⁵ (Çizim 5: 1).

2.2. "E" Gözü Fauna Buluntuları

2018 yılı E gözü kazılarında her yıl olduğu gibi pek çok fauna kalıntısı tespit edilmiştir⁶. Tür tespiti yapılmış olan örneklerden bir tanesi sansargiller (*Mustelidae*) ailesinin bir üyesidir. Söz konusu örnek *Martes martes* (Kaya sansarı) türü altında tanımlanmıştır. 2018 yılının diğer bir önemli fauna buluntusu ise, daha

⁵ Aydın ve Erbil, 2018.

⁶ 2018 yılı kazılarında tespit edilmiş olup raporda adı geçen fauna kalıntılarında ait analizler ve tür tanımlamaları ile kronolojik ve coğrafik tespitler Dr. Öğretim Üyesi Serdar Mayda tarafından yapılmıştır.

önceki yıllarda da örneklerine rastlanan su aygırındır⁷. Bununla birlikte tespit edilmiş olan bu örnek şu ana kadar bilinen ilk yavru su aygırı örneğidir. Kalıntılar sol alt çene ve dişlerden oluşmaktadır. Bireyin *Hippopotamus amphibius* olarak tanımlanması uygun görülmüştür. Tür tespiti yapılmış olan diğer iki örnek ise kedigiller (*Felidae*) ailesine aittir. Bunlardan ilki *Felis silvestris* (Yaban kedisi) türü altında tanımlanmış olup oldukça iyi korunmuş bir örnektir. *Felidae* ailesine üye olan diğer örnek ise Anadolu'nun Pleistosen Dönem faunası için oldukça önemlidir. Söz konusu örnek herhangi bir diş içermeyen bir alt çeneden oluşmaktadır. Örnek üzerinde yapılmış olan analizler bunun bir mağara aslanına ait olduğunu ortaya koymuştur. Bu örnek şu ana kadar Anadolu'da bilinmemekle birlikte 350 – 300 bin yıl öncesinde Avrupa'da kayıtlı olan bir alt türe (*Panthera spelea intermedia*) aittir⁸. Anadolu Pleistosen Dönem Faunası açısından çok önemli olan bu örnek aynı zamanda Karain Orta Paleolitiği ile ilgili elimizde olan kronolojik verileri de destekleyici bir nitelik taşımaktadır.

2.3. "E" Gözü Buluntu Dağılımı ve Mekânsal Analizleri

2018 yılı Karain E gözü kazılarında ana dolgu üzerinde yer alan toplam 17 plankarede çalışmalar gerçekleştirilmiştir. 2018 yılı kazıları ile birlikte geçmiş yıllardaki çalışmalarını da dikkate aldığımız zaman ana dolgu üzerinde yer alan bazı alanlardaki buluntu tip ve yoğunlukları dikkat çekmektedir.

2017 yılı kazılarında ana dolgunun kuzeydoğusundaki E14 ve F14 plankarelerinde bir yavru file ait alt çene (*mandibula*) ve kürek kemiğinin (*scapula*) yanında çok sayıda irili ufaklı kemik parçaları tespit edilmişti⁹. Söz konusu çalışmaların devamı olan 2018 yılı kazılarında fil kemiklerinin ele geçirilmiş olduğu E14 ve F14 plankarelerinin hemen batısında, toplam 6 plankareyi kaplayacak şekilde (2x3 m.) taş döşeli bir alan tespit edilmiştir (Çizim: 6). Çalışmalar esnasında bu taş döşeli alanın hemen altında yer yer boşlukların olduğu görülmüştür. Alanın genişletilmesiyle birlikte, büyük taş bloklarının bu boşlukları doldurmak ve düz bir taban elde etmek amacıyla yerleştirilmiş olduğu anlaşılmıştır. Büyük taş bloklarının arasında kalan küçük boşluklar ise daha küçük kalker taşların atılmasıyla doldurulmuştur. Bu durum, Orta Paleolitik Dönemde mağara içerisinde birtakım ihtiyaçlara yönelik olarak bilinçli mekânsal düzenlemeler yapılmış olduğunu göstermektedir.

⁷ Yalçınkaya ve diğ., 2004:22.

⁸ Argant ve Brugal, 2017.

⁹ Taşkiran ve diğ., 2018: 198.

Mekân içerisinde çeşitli buluntuların yanında ateş izleri de tespit edilmiştir. Ateş izleri, özellikle E16 ve F16 plankarelerinin dâhilinde, dağınık olarak kuzeydoğu – güneybatı hattında uzanmaktadır (Çizim: 6). Söz konusu alan ilk ortaya çıktığında yerleşik olarak gözlemlenen kalker blokların hemen üzerinden çok sayıda orta ve küçük boyutta taş kaldırılmıştır. Bu taşlar, altlarındaki ateş izleri de düşünüldüğünde ateşi söndürmek için alana rastgele atılmış hissi uyandırmaktadırlar. Aynı alanda yer yer neredeyse toz haline gelmiş kemiklerin olduğu da görülmüştür. Buna en iyi örnek, E16 plankaresinin kuzeybatı köşesine doğru olan alanda tespit edilmiş olan yaklaşık 20 cm uzunluğundaki tozlaşmış kemiktir. Bu gibi örnekler dışında daha sağlam kalabilmiş kırık kemik parçaları da mevcuttur. Yavru su aygırına (*Hippopotamus amphibius*) ait çene kemiği de söz konusu alanın F16 plankaresinde kalan kısmında tespit edilmiştir. Ayrıca aynı alandan bir adet *bovid* üst pre-moları da ele geçirilmiştir.

Taş döşeli alanda dikkat çeken bir diğer nokta ise yontmataş endüstri elemanlarının yoğunluğudur. Bu yoğunluk özellikle E16-17 ve F16-17 plankarelerinin bulunduğu 2m²lik alanda göze çarpmaktadır. Bu alan aynı zamanda ateş izlerinin en yoğun olarak görüldüğü kısımdır. Kenar kazıyıcı, çontuklu, düzeltili-düzeltilsiz yonga, küçük kıyıcı ve vurgaç gibi yontmataş endüstri öğelerinin kemik buluntular ile ateş izlerinin yakınında bulunması, söz konusu öğelerin kasaplık işlemleriyle alakalı olabileceği fikrini akla getirmektedir. 2017 yılı kazılarında da taş döşeli alanın hemen doğusunda tespit edilmiş olan fil kemiklerinin yanında ve çevresinde gerek kalkerden gerekse de radyolaritten aletlerin tespit edilmiş olması¹⁰ bu düşünceyi desteklemektedir.

2018 yılı kazı çalışmalarında dikkat çekici alanlardan bir diğeri ise ana dolgunun güneybatı köşesinde yer alan H18 plankaresi olmuştur. Söz konusu plankarede 48. arkeolojik seviyenin kazısı esnasında yongalardan ve aletlerden oluşan toplam 35 adet yontmataş parça ele geçirilmiştir. Bu anlamda H18 plankaresi, Karain E gözü kazıları boyunca en yoğun yontmataş buluntunun ele geçirilmiş olduğu karelerden bir tanesi olmuştur. Geçmiş yıllardaki kazılarda, ana dolgunun batısında kalan ve kuzey-güney hattında uzanan 18-19 numaralı plankarelerde yontmataş buluntu açısından göze çarpan bir yoğunluğun olduğu bilinmekteydi¹¹. Yine söz konusu alan yakınlarında geçmiş kazılarda taş vurgaçların da ele geçirilmiş olması, ana dolgunun batı kısmında

¹⁰ Taşkiran *ve diğ.*, 2019: 298.

¹¹ Taşkiran *ve diğ.*, 2017: 526.

kalan bu alanın özellikle yontmataş işçiliği açısından bir işlik yeri ya da üretim mekânı olarak kullanılmış olabileceği düşüncesini güçlendirmektedir.

2017 yılı kazılarını da dikkate aldığımızda yaklaşık olarak 46 ve 49. arkeolojik seviyeler arasında kalan alanın oturma tabanı olarak değerlendirilebileceği düşünülmektedir. Önümüzdeki yıllarda yapılacak kazı çalışmalarında açmanın kuzeyinde kalan alanın özellikle güneye doğru daha da genişletilmesiyle birlikte taş döşeli mekân ve işleviyle ilgili daha sağlıklı yorumlar yapılabilecektir. Yanmış, atık ve işlenmiş kemiklerin dışında yontmataş endüstri öğeleri gibi buluntuların dağılımı, yaşam alanı içerisinde farklı işler için kullanılmış olan alanları anlamamız ve mekânsal analizler yapmamız açısından oldukça önemlidir. Özellikle Orta Paleolitik açısından baktığımızda, buluntuların mekân analizleri kapsamında bir bütün olarak değerlendirildiğini son zamanlarda bazı arkeolojik yerleşimlerde görmekteyiz¹². Karain E gözünde yapılacak olan bu tip çalışmalar da mağarada iskân etmiş olan Paleolitik Çağ insanların mekân içi organizasyonlarını daha iyi anlamamız açısından oldukça önemli sonuçlar verecektir.

3. "B" GÖZÜ KAZISI

2018 yılı B gözü kazıları toplam 7 plankare içerisinde gerçekleştirilmiştir (Çizim: 2). Söz konusu plankarelerde kazılmış olan arkeolojik ve jeolojik seviyelere ait bilgiler aşağıdaki tabloda verilmiştir (Tablo: 2).

Tablo 2: 2018 yılı Karain B gözü kazılan plankare ve seviye bilgileri.

Plankare	Arkeolojik Seviye (AH)	Jeolojik Seviye (GH)	Başlangıç Kotu	Bitiş Kotu
I 10	20A,20B,20C,20D,20E,21A,21B,21C,21D,21E	P.II	-4.10	-4.20
F11	21A,21B,21C,21D,21E	P.II	-4.20	-4.30
G10	21A,21B,21C,21D,21E	P.II	-4.20	-4.30
G11	21A,21B,21C,21D,21E	P.II	-4.20	-4.30
H10	21A,21B,21C,21D,21E	P.II	-4.20	-4.30
H11	21A,21B,21C,21D,21E	P.II	-4.20	-4.30
F 10	21A,21B,21C,21D,21E	P.II	-4.20	-4.30

¹² Neruda, 2017; Machado *ve diğ.*, 2013; Henry *ve diğ.*, 1996.

2018 yılı B gözü kazıları 2017 yılı kazı sezonunda olduğu gibi¹³ kuzey ana dolgusu üzerinde yer alan plankarelerde gerçekleştirilmiştir. 2018 yılı kazıları bir önceki yılın devamı niteliğindedir. Kazılar yatay planda gerçekleştirilmiş olup tüm kazı sezonu boyunca Üst Paleolitik Dönem ile nitelenen P.II jeolojik ünitesinde çalışılmıştır. Anadolu arkeolojisinde hakkında en az bilgi sahibi olduğumuz dönem Üst Paleolitik Dönemdir¹⁴. Anadolu'da Üst Paleolitik Dönem kültürel dolgu veren iki yerleşim yerinden biri olan Karain B gözü kazıları, söz konusu dönemin aydınlatılması açısından son derece önem arz etmektedir. Uygulanan kazı sistemi ile milimetrik boyutlardaki bulgular dahi veri tabanına işlenmekte ve elde edilen arkeolojik, jeolojik ve paleoklimatolojik verilerle Anadolu Üst Paleolitik Dönemi aydınlatılmaya çalışılmaktadır.

2018 yılı kazıları I 10 plankaresi 20. arkeolojik seviye A biriminin kazısı ile başlamıştır. Üst Paleolitik Dönem ile karakterize toplamda 7 farklı plankarede çalışmalar gerçekleştirilmiştir (Tablo: 2). Kazılar esnasında P.II jeolojik ünitesi dışında başka bir jeolojik ünite ile karşılaşmamıştır.

3.1. "B" Gözü Arkeolojik Buluntuları

P.II jeolojik ünitesinden elde edilen arkeolojik verilere bakıldığında çeşitli hayvanlara ait bazı kemiklerin bilinçli olarak dikine kesildiği gözlemlenmiştir. Bu işlemin yapılmasındaki nedenin büyük olasılıkla besin açısından oldukça değerli olan iliğin kemik içerisinden alınıp tüketilmesi olduğu düşünülebilir. Besin elde etme yöntemi olarak değerlendirilen bu yöntem Karain Mağarası'nda Üst Paleolitik Dönemden başlayıp Epi-paleolitik Dönem boyunca uygulanan bir yöntemdir¹⁵. Yontmataş buluntular arasında en fazla görülen alet tipi ön kazıyıcıdır (Çizim 6: 3, 4; Çizim 7: 6, 7). Üst Paleolitik Dönem ile karakterize omurgalı ön kazıyıcılar ve bu ön kazıyıcıların yapım tekniğine işaret eden *dufour* dilgicikler (Çizim 7: 1-5) dikkat çeken buluntular arasındadır. Ayrıca ele geçirilen bir adet boğumlu dilgi (Çizim 6: 2) Üst Paleolitik Dönem tekno-tipolojisini gösteren en önemli bulgular arasında yerini almıştır. Piramit biçimli çekirdekler, iki kutuplu çekirdekler, şekilsiz çekirdekler, taş kalemler (Çizim 6: 5), rende (Çizim 6: 1), teknolojik parçalar ve yongalama artıkları diğer yontmataş buluntulardandır. Kemik işçiliğinde

¹³ Taşkiran *ve diğ.*, 2019:299.

¹⁴ Özçelik, 2015.

¹⁵ Yalçınkaya *ve diğ.*, 2016.

kullanılan *piece esquille* örneklerine az da olsa rastlanılmıştır. Bununla birlikte kemik alet işçiliğine işaret eden veri oldukça sınırlıdır. Bu bulgular tanımlanamayan az sayıda işlenmiş kemikten oluşmaktadır. Bunların dışında çeşitli otçul ve etçil hayvanlara ait kemikler ve dişler ele geçirilmiştir. Bu buluntular dönemin besin ekonomisini gösteren önemli bulgulardır. 2018 yılı laboratuvar çalışmaları sırasında çeşitli yorumlamalar yapabilmemize olanak tanıyan çok önemli mikro faunal bulgulara erişilmiştir. Karain B gözü Üst Paleolitik Dönem dolguları içerisinde çok sayıda *Chiroptera* (Yarasa) ve *Sciuridae* (Sincap) kemikleri ile karşılaşmıştır¹⁶. Bilindiği üzere sincap orman florası içerisinde yaşayan bir türdür. Bu bağlamda Üst Paleolitik Dönemde yağışın bol olduğu ve ormanlarla kaplı bir Akdeniz Bölgesi'nden bahsetmek mümkündür. Bu görüş kazılar esnasında Üst Paleolitik dolgular içerisinde gözlemlenen dikt oluşumları ile de desteklenmektedir. Tohumlar ve süslenme objeleri elde edilen diğer arkeolojik verilerdir. Üst Paleolitik Dönemde görülen Würm buzullaşması tüm dünyada olduğu gibi Anadolu'da da iklim koşullarının sertleşmesine neden olmuştur. Würm buzullaşmasının getirdiği olumsuz çevre koşulları, Anadolu'da Üst Paleolitik Dönem buluntu yerlerinin az olmasında ki önemli faktörlerden biridir. Söz konusu iklim koşulları B gözü kazılarında da gözlemlenebilmektedir. Özellikle kuzey ana dolgusunun doğusunda yer alan doğal duvar dibi boyunca yoğun ateş izine rastlanmıştır. Mağara içerisinde yakılan bu ateşin bıraktığı kül katmanları içerisinde herhangi bir kemik vb. bulgu ile karşılaşılmaştır. Bu bağlamda B gözü doğu duvarı kenarında yakılan bu yoğun ateşin ısınma amaçlı kullanıldığını düşünülmektedir.

4. ARKEOMETRİ VE LABORATUVAR ÇALIŞMALARI

Her sene olduğu gibi bu yıl da Karain Müzesi'nin yanına kurulan geçici laboratuvarında, kazıdan çıkarılan tüm sedimanlar su altında elenmiş ve içlerinde tespit edilen arkeolojik ve faunal buluntular ayıklanmıştır. Kalın, orta ve ince elekler içindeki sedimanlar ise kurutulduktan sonra yeniden ayıklanarak, içlerindeki mikro fauna ve mikro taş kıymıkları ayıklanarak tabakalarına konulmak üzere poşetlenmişlerdir. Ele geçmiş olan tüm materyal markajlanmıştır. Özellikle Karain B Gözü'ne ait sedimanlar, yüzdürme yöntemi-ne tabi tutulmuş ve içerdikleri karbon örnekleri tarihlendirilmede kullanılmak üzere toplanmıştır. Arkeolojik ya da faunal buluntular üzerine yapışmış olan

¹⁶ Söz konusu türlere ilişkin analizler ve tür tanımlamaları Dr. Öğr. Üyesi Serdar Mayda tarafından yapılmıştır.

sertleşmiş toprak toprakları mekanik dişçi aletleri ile temizlenmiştir. Ele geçen eserlerin teknik çizimleri gerçekleştirilmiş ve fotoğrafları çekilmiştir.

5. KAZI SONRASI ÇALIŞMALAR

Açmalara ait alanlar temizlendikten sonra fotoğraflanmış ve bir sonraki sezon yeniden açılmak üzere siyah polyester örtülerle kapatılmıştır. Kazı evi terasının üzerinde yer alan eternit çatı örtü gerek zamanla oluşan kırık ve çatlaklar nedeniyle gerekse sağlığa zararlı oluşu nedeniyle yeni sandviç panellerle değiştirilmiş ve böylelikle yağmurlu mevsimlerde teras üzerine akan ve damlayan suların önüne geçilmiştir. Yıllardır Karain kazılarının en büyük sorunlarından biri kazılan toprağın mağaradan aşağı çeşme başındaki açık hava laboratuvarına taşınmasıydı. Sıcak yaz günlerinde mağaradan dolu kovalarla inmek ve tekrar mağaraya tırmanmak işi, gün içinde 5-6 kez tekrarlandığında çalışan işçi ve öğrenciler için hem yorucu hem de zaman kaybına neden olmaktadır. Bu nedenle bu yıl yaptırdığımız basit bir teleferik sistemi ile bu sorun çözüme kavuşturulmuştur. 2018 yılı kazı sezonu bitiminde yaptırılan bu sistem ile 2019 yılı kazılarında daha rahat çalışma imkânına sahip olacağımız kesindir. Bu sistem ile aşağıdan mağaraya çıkması gereken her türlü kazı malzemesi de taşınabilecektir.

Kazı yoluyla çıkan, laboratuvarında temizliği yapılan ve markajı tamamlanan her buluntu poşetlenmiş ve kazı evi deposuna yerleştirilmiştir. Kazı Evi deposu yeniden düzenlenmiştir. Kazı evi eser depoları gerekli tüm önlemler alındıktan ve içine konması gereken malzemeler yerleştirildikten sonra Antalya Müzesi yetkilileri, Bakanlık Temsilcisi ve tarafımızdan mühürlenerek kilitlenmiştir.

KAYNAKÇA

ARGANT, A., BRUGAL, J.P., (2017), "The Cave Lion Panthera (Leo) spelaea and its Evolution: Panthera spelaea intermedia nov. Subspecies", *Acta Zoologica Cracoviensis*, Sayı 60, 2. Cilt: 59-98.

AYDIN, Y., ERBİL, E., (2018), "Excavation at Karain Cave- Karain Mağarası Kazıları 2017", *ANMED* 16: 45-50.

HENRY, D. O., HALL, S. A., HIETALA, H. J., DEMIDENKO, Y. E., USIK, V. I., ROSEN, A. M., THOMAS, P. A., (1996), "Middle Paleolithic Behavioral Organization: 1993 Excavation of Tor Faraj, Southern Jordan", *Journal of Field Archaeology*, Vol. 23, No. 1: 31-53.

KÖKTEN, İ. K., (1957), "Antalya'da Karain Mağarasında Yapılan Tarihöncesi Araştırmalarına Toplu Bir Bakış", *Türk Arkeoloji Dergisi*, Sayı 7: 46-48.

MACHADO, J., HERNÁNDEZ, C. M., MALLOL, C., GALVÁN, B., (2013), "Lithic Production, Site Formation and Middle Palaeolithic Palimpsest Analysis: In search of Human Occupation Episodes at Abric del Pastor Stratigraphic Unit IV (Alicante, Spain)", *Journal of Archaeological Science* 40: 2254-2273.

NERUDA, P., (2017), "GIS Analysis of the Spatial Distribution of Middle Palaeolithic Artefacts in Kůlna Cave (Czech Republic)", *Quaternary International* 435: 58-76.

ÖZÇELİK, K., (2015), "Türkiye'de Üst Paleolitik Dönem: Çeşitli Yaklaşımlar ve Problemler", *Anadolu Prehistorya Araştırmaları Dergisi (Apad)* 1: 123-138.

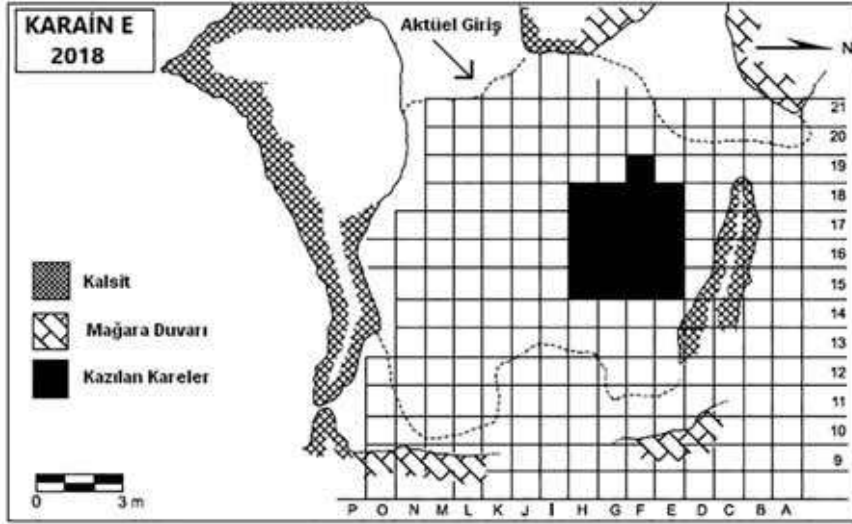
TAŞKIRAN, H., KARTAL, M., ÖZÇELİK, K., KARTAL, G., KÖSEM, M. B., AYDIN, Y., ERBİL, E., FINDIK, B., (2019), "2017 Yılı Karain Mağarası Kazıları", *40. Kazı Sonuçları Toplantısı*, 2. Cilt: 293-306.

TAŞKIRAN, H., ÖZÇELİK, K., KÖSEM, M. B., KARTAL, G., AYDIN, Y., FINDIK, B., ERBİL, E., (2018), "2016 Yılı Karain Mağarası Kazıları", *39. Kazı Sonuçları Toplantısı*, 1. Cilt: 285-304.

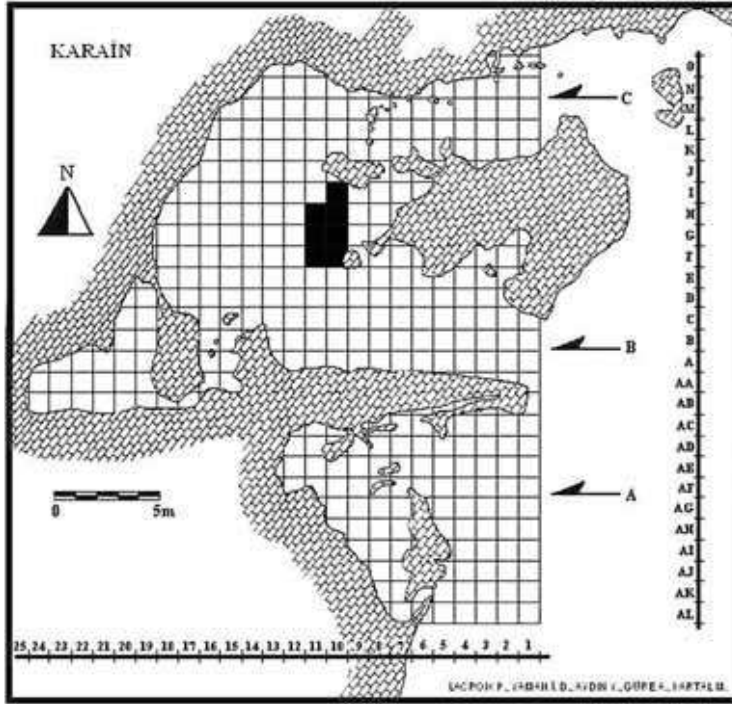
TAŞKIRAN, H., ÖZÇELİK, K., KARTAL, G., AYDIN, Y., FINDIK, B., BULUT, H., ERBİL, E., KÖSEM, M. B., (2017), "2015 Yılı Karain Mağarası Kazıları", *38. Kazı Sonuçları Toplantısı*, 1. Cilt: 521-538.

YALÇINKAYA, I., TAŞKIRAN, KARTAL, M., H., KÖSEM, B., (2004), "2002 Yılı Karain Kazıları", *25. Kazı Sonuçları Toplantısı*, 2. Cilt: 19-28.

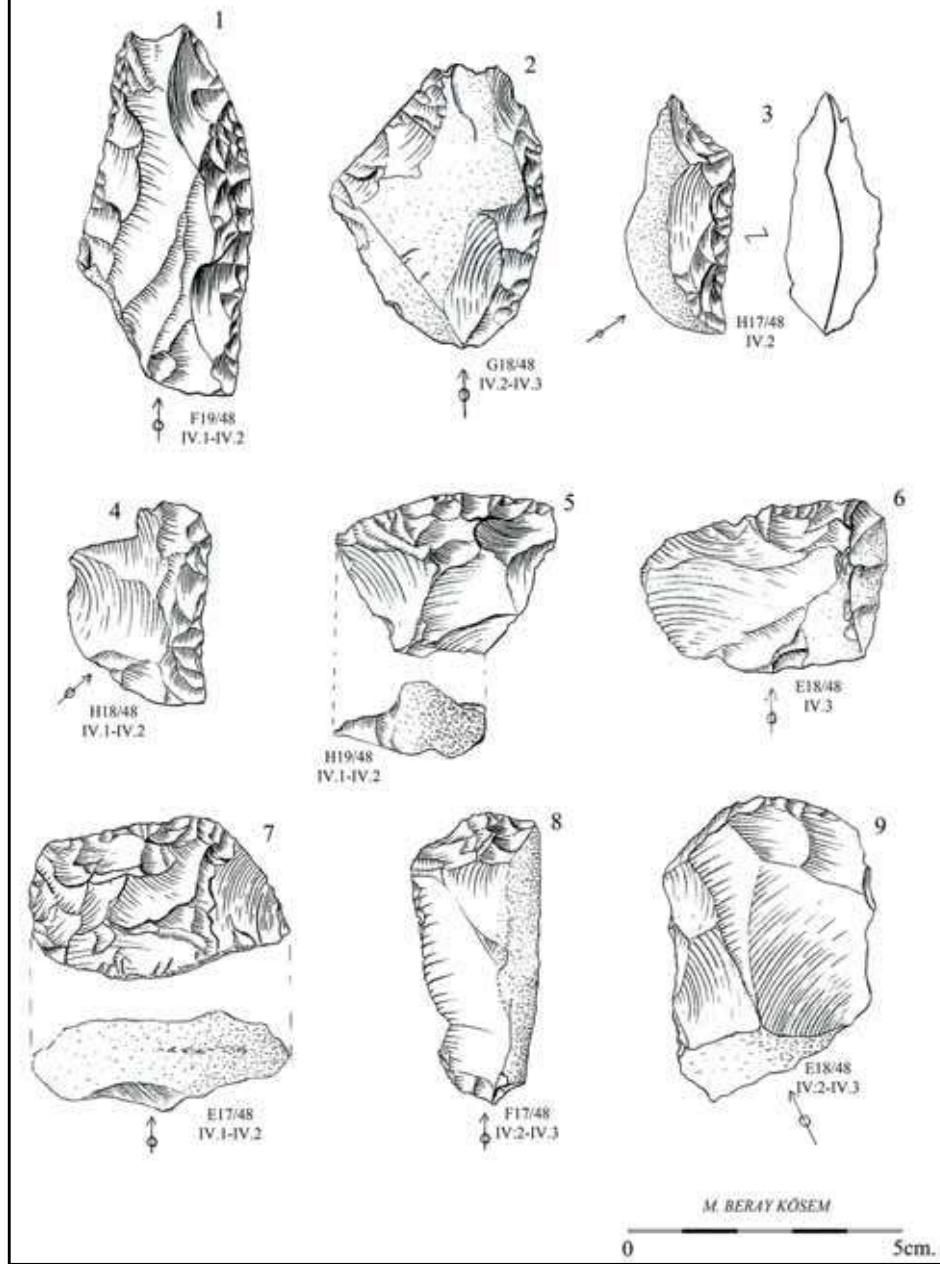
YALÇINKAYA, I., TAŞKIRAN, H., KARTAL, M., ÖZÇELİK, K., KARTAL, G., AYDIN, Y., KARAKOÇ, M., FINDIK, B., ERBİL, E., (2016), "2014 Yılı Karain Mağarası Kazıları", *37. Kazı Sonuçları Toplantısı*, 1. Cilt: 235-252.

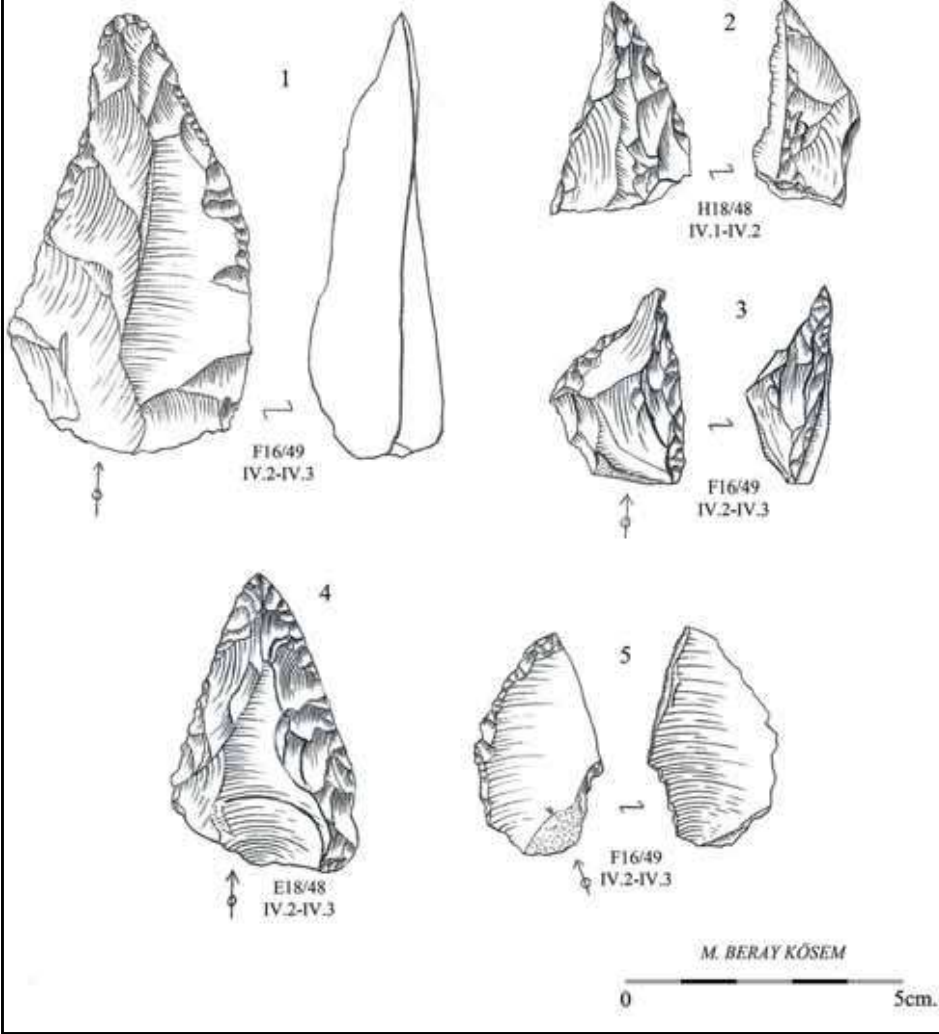
Çizim 1: Karain E gözü planı- 2018 yılında kazılan plankareler.

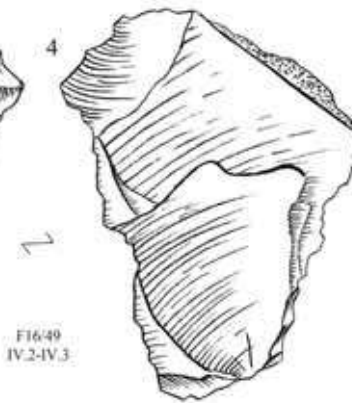
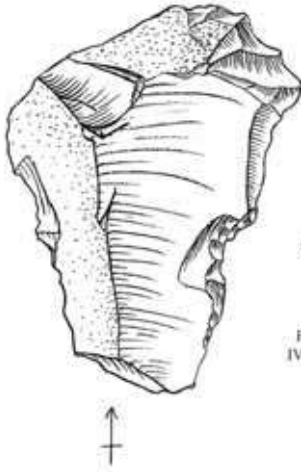
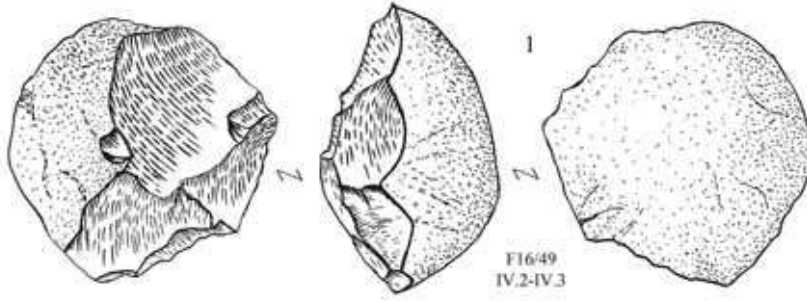
Çizim 2: Karain B gözü planı- 2018 yılında kazılan plankareler.

Çizim: 3

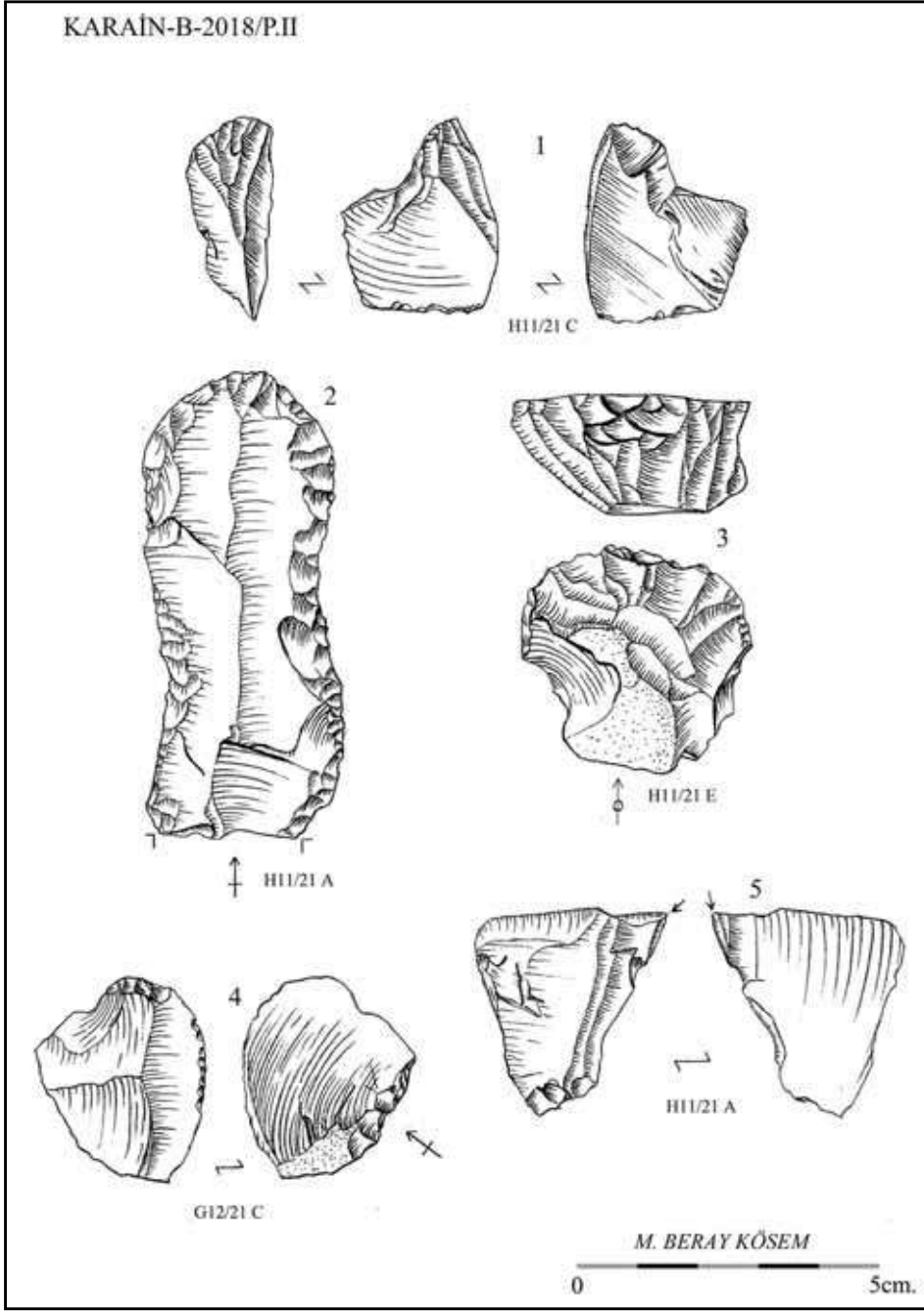
Çizim: 4

M. BERAY KÖSEM

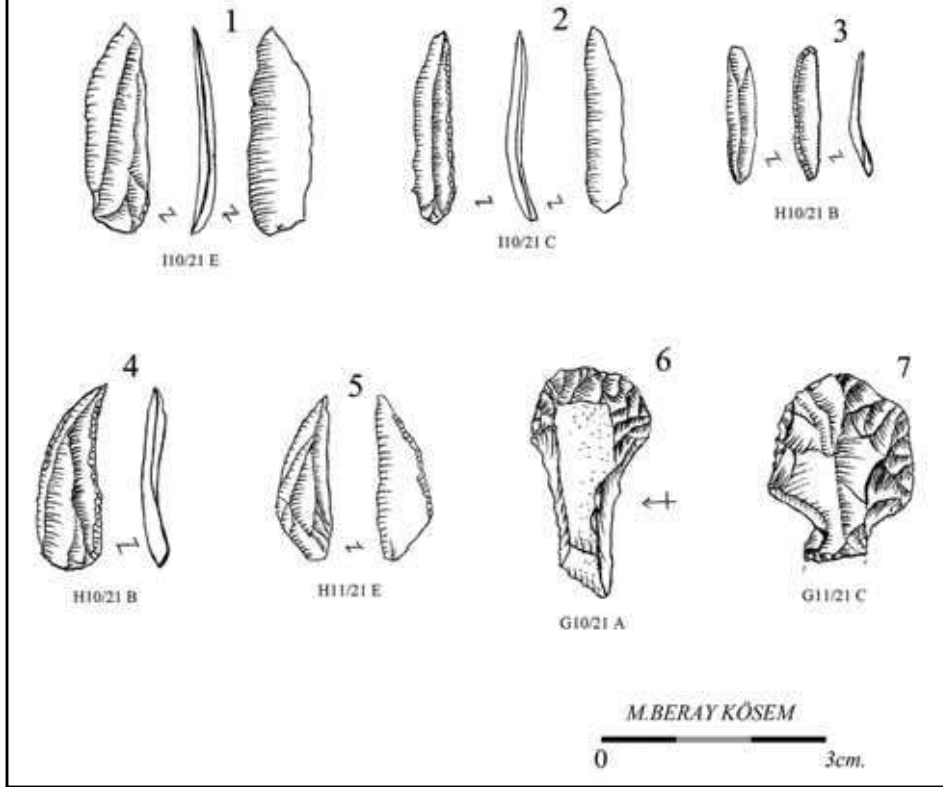
0 5cm.

Çizim: 5

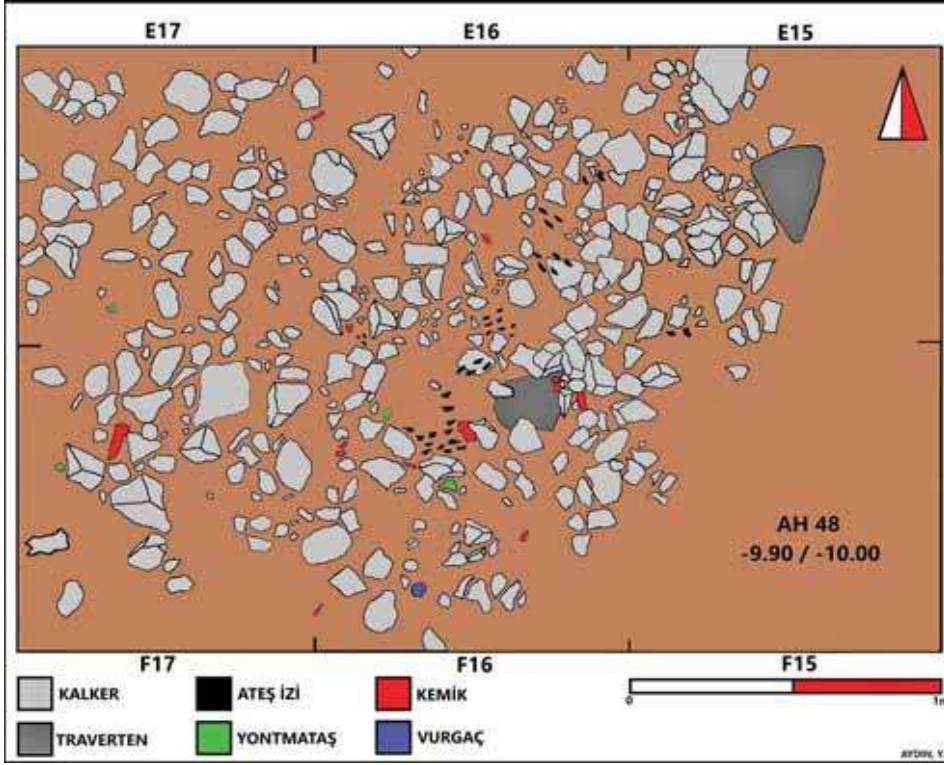

Çizim 6: Karain B Gözü P II yontmataş buluntuları.

KARAIN-B-2018 / P.II

Çizim 7: Karain B Gözü P II yontmataş buluntuları.

Çizim: 8